

Hans), klassikalises versioonis metsnik ehk kindla ameti, sissetuleku ja positsiooniga isik. Libreto järgi süngevõitu loomuga mees näeb Giselle'is enda omandit, mitte suveräänset subjekti, kellel on õigus järgida oma südame kutset. Siit ka võimalik selgitus, miks Giselle teda vilide käest päästa ei soovi, pealegi on metsnik „mahalastava sõnumitooja“ rollis, sest tema kaudu paljastub Albrechti seisus. Pinki loos on Hilarion sellest koormast vaba ja Albrechti identiteet tuvastatakse asjaolude kokkusattumise tõttu.

Jevgeni Gribi Hilarion mõjub kogukonna ägedaloomulise liidrina: ta hoiab silma peal südamehaigel Giselle'il, toetab tema ema ning jälgib, et kõik getos oleks korras. Uustulnuk Albrecht on kahtlane eelkõige seetõttu, et on tundmatu ja tal on ilmselgelt ka midagi varjata. Gribi Hilarion ei soovi liiga lähedasi suhteid selliste tüüpide ja getoelanike vahel, võivad need ju kaasa tuua soovimatuid tagajärgi – ja elu näitas, et tal oli õigus.

Marcus Nilsoni Hilarion seevastu on südamlilik uljaspea – ja kui ta vastasmängija on samavõrra sõakana mõjuv Joel Calastar-Fisher, on nende vastasseisus kahe noormehe mõõduvõtmist teemal „kumb on [Giselle'i tarvis] Liivimaa parim ratsutaja“. Lavastuse koreograafilised sõnavõtud, olgu Albrechti ja Hilarioni või teiste tegelaste vahel, on sedavõrd arusaadavad, et Muba balletiõpilased², kellega lavastust analüüsisime, väitsid end lausa sõnu kuulvat. Aare Rander³ on kirjutanud, et lavastuses polegi oluline, kas Hilarion Giselle'i armastab. Arvan, et nende tegelaste suhe sõltub esitajate kombinatsioonist, sest tantsijate omavaheline keemia laval on enamasti ennustamatu. Igal juhul suhtub Gribi Hilarion Laura Maya Giselle'i pigem hooliva (ja veidi kiiva) vanema vennana, Nilsoni ja Calastar-Fisheri puhul on suhtumises Marta Navasardjani Giselle'i nooruslikku, kõrvuni armunud tundetuhinat, mis toob esiplaanile tundekolmnurga.

Klassikaline Giselle on libreto järgi 14aastane tantsulemb, keda ema püüab pidevalt maa peale tagasi tuua. Just selles nooruslikus tantsulustis näeb ema ohtu tütrele, kelle vilid võivad kaasa meelitada, kasutades oma tööriistana mõnda surelikku meest. Pink on esiplaanile toonud Giselle'i nõrga tervise ja tema võluva siiruse. Laura Maya Giselle'i füüsiline haprus varjab tema sisemist headust, mis pääseb jõuliselt esile II vaatuses. Ta on lihtne, aus ja vahetu. Kui ta viskab endast eemale Albrechti kingitud kuldketi, siis löi keti siuglev liikumine mulje maost. Äkitselt meenus Martha Grahami „Südamekoopa“ Medeia soolo, kus naine endast kiivuseussi välja tirib – kett seostub Giselle'ile sel hetkel vale ja valskusega, mille ta endast eemale heidab. Just valelikkus annab Giselle'ile surmahoobi, sest äkitselt on iga Albrechti sõna ja žest võlts. Maya Giselle'i hullus

Lavastaja-koreograaf Michael Pink on viinud „Giselle'i“ tegevustiku getosse. Bathilde vend – Vitali Nikolajev, Giselle – Laura Maya, Bathilde – Nadežda Antipenko, Albrecht – William Newton.

Rünno Lahesoo

seisneb selles, et ta näeb oma armastust uues valguses, mis tekitab enesesüüdistuse: kuidas ma ometi võisin uskuda kõike seda valet! Kuid teiseks vaatuseks on Maya Giselle'i armastus ületanud viha, meelegeite ja -kibeduse ning ta leiab oma hingesuuruses jõudu andestada nii endale kui ka Albrechtile.

Marta Navasardjani Giselle mõjub maise ja asjalikuna, vaatamata tantsijanna suurepärasele lennukusele ja kergusele. Ja just tema kahe jalaga maa peal olek, teesklematus ja ausus tõmbavad ligi uljaspäiseid noormehi – Hilarioni ja Albrechti. Tema Giselle võtab „hullumisstseenis“ üksipulgi ette kõik olukorrad enda ja Albrechti vahel. Leides need olevat ebasiirad, ikka ja jälle, nähes mehe silmis kokkumist, hirmu ja vingerdamist, näib ta elujõud raugev. Navasardjani Giselle nagu ei tahaks elada sellises maailmas, kus kõik oluline osutub vales. Teiseks vaatuseks on ta sellest maailmast välja astunud: ta pole muutunud vihaseks viliks, vaid surm on puhastanud ta selle maailma tühisusest ja temast on saanud midagi ingli- või pühakutaolist, kelle andestuse jõud tuleneb teispoelses maailmas leitud vabadusest.

Ketlin Oja Giselle partnerluses William Newtoni Albrechtiga tõstis lavastuse minu meelest täiesti uuele tasemele, ja seda just II vaatuses. Kui Giselle

hauast tõuseb, on ta kogukonnakaaslasina nähes jahmunud: kuidas, ka nemad on surnud? Ja siis tõdemus, et selles on temagi süüd, tema armastus Albrechti vastu on toonud kaasa lähedaste hukkamise. Ja kui ta sirutab käed kaaslastele Albrechti kaitstes vastu, siis ütleb ta keelav žest ja hoiak: „Ei! Te ei taha ju olla sellised, nagu nemad, kes teid hukkasid!“ Ta keeldub kättemaksust ja valib andestuse, et maailm võiks muutuda paremaks.

Giselle'ile vastandub Bathilde, Albrechti kihlatu. Klassikalises variandis elujaatav aadlidaam, kes lahkelt kingib Giselle'ile kuldketi „peatselt saabuvate pulmade puhul“, on Pinki lavastuses üleolev ülik. Nadežda Antipenko Bathilde on lihtsalt kõrk ja hoolimatu ning kaotab huvi „pööbli“ vastu nendega lähemal kokkupuutel, sest lihtsus võrdub talle labasega ning siirus rumalusega. Triinu Upkini Bathilde on rõhutatult peen proua, kes iga oma keharakuga näib rõhutavat oma ülimust. Kui Antipenko Bathilde oli lihtsalt hoolimatu, siis Upkini daami suhtluses on julmad, getolasi alandavad toonid, mis tõusevad esile Giselle'i kampsunist „vabastades“ ja tantsitades. Tänuks viskab ta ülima põlgusega maha vennalt saadud mündikese.

Bathilde'i venda kehastab talle omase suurepärase nüansseeritusega

Vitali Nikolajev, Anna Roberta loob värvika Giselle'i ema kuju, lihtsa ja südamliku naise esimeses vaatuses ning valust vormunud kättemaksuhimulise viirastuse teises. Tundub, et iga trupi liige on saanud võimaluse teha kindel roll, mistõttu elu laval on saanud täisvereline.

Armastus kangelast (ja tema elukäiku) muundava jõuna. Romantiline ballett, isegi kui see kannab naise nime („Sülfiid“, „Giselle“, „Bajadeer“), on alati lugu mehest, kes unustab oma maise positsiooni, kui kohtab naist, kes jääb talle kättesaamatuks. Selle naise kaotamisega ei jää ta ilma mitte ainult seksuaalobjektist, vaid millestki hoopis enamast. Ja selle kaotusega peab ta edasi elama, sest kangelane ei sure.

Rollisoorituse puhul ei ole olulised üksnes tantsija enda mõte ja ettekujutus, vaid seda, kuidas tegelast tunnetab vaataja, mõjutavad suurel määral ka tantsija (sageli teadvustamata) poos ja hoiak. Joel Calastar-Fisheri Albrecht on tormakas nooruk, kes ei mõtle oma tegude tagajärgedele. Ta tuleb getosse ainult Giselle'i pärast, kelle suunas ta pöördub nagu päevalill päikse poole. Kui omad ta avastavad, on Calastar-Fisheri Albrecht hirmu täis: natsi-Saksamaal võis läbikäimine alamrassiga kaasa tuua kui mitte surma, siis vangilaagri.

Järg pöördel.